

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน ปัญหาของการสอนการใช้ห้องสมุด และประเมินการสอนการใช้ห้องสมุด ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มผู้สอนการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา 2535
2. กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่เพิ่งผ่านการเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา

2535 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก) ซึ่งมีประชากรที่เป็นผู้สอนการใช้ห้องสมุดทั้งสิ้น 55 คน ประชากรที่เป็นนักศึกษา 11,427 คน ผู้วิจัยได้ใช้สูตรกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรนักศึกษา โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ประคอง กรรณสูต, 2525: 12) ดังนี้

$$n = \frac{n}{1 + ne^2}$$

- เมื่อ n = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้สอนการใช้ห้องสมุดจำนวนทั้งสิ้น 55 คน
2. กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยจำนวน 448 คน
(ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย	จำนวนผู้สอนการใช้ ห้องสมุดทั้งหมด	จำนวนนักศึกษา	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2	1,304	46
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	5	853	30
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	5	2,250	79
มหาวิทยาลัยพายัพ	6	2,020	71
มหาวิทยาลัยรังสิต	6	648	25
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	1	945	33
มหาวิทยาลัยสยาม	4	660	25
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	10	962	29
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	1	150	25
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	8	585	25
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	3	150	25
สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก)	4	1,000	35
รวม	55	11,427	448

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การสอนการใช้ห้องสมุด และสัมภาษณ์ผู้สอนการใช้ห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามจากแนวทางที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาจากข้อ 1 และจากการ สัมภาษณ์ผู้สอนการใช้ห้องสมุด โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด คือ
 - ชุดที่ 1 สำหรับผู้สอนการใช้ห้องสมุด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถามและวิธีสอนการใช้ห้องสมุด
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนการใช้ห้องสมุดในด้าน วัตถุประสงค์ เนื้อหา อุปกรณ์การสอน และการประเมินการสอนการใช้ห้องสมุด
 - ตอนที่ 3 ปัญหาของการสอนการใช้ห้องสมุด
 - ชุดที่ 2 สำหรับนักศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่ได้รับความรู้ เรื่องการใช้ห้องสมุด
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนการใช้ห้องสมุดในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา อุปกรณ์การสอนและการประเมินการสอนการใช้ห้องสมุด
 - ตอนที่ 3 ปัญหาของการสอนการใช้ห้องสมุด
3. นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดสอบ (Pretest) กับผู้สอนการใช้ห้องสมุด จำนวน 14 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 20 คน ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2536 และผู้สอนการใช้ห้องสมุด จำนวน 1 คน และนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2536
4. หลังจากทำการทดสอบแล้ว ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามจริง ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ หลังจากนั้นส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ประชากร คือ ผู้สอนการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน จำนวน 12 แห่ง โดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ซึ่งทางสมาคมฯ จะออกจดหมายขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังอธิการมหาวิทยาลัยทั้ง 12 แห่ง ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามประมาณ 2 เดือนครึ่ง (8 ตุลาคม 2536-16 ธันวาคม 2536) สาเหตุที่ทำให้เก็บแบบสอบถามล่าช้า เนื่องจากเดือนตุลาคมเป็นช่วงใกล้สอบ

ในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยด้วยตนเองดังนี้

ประชากรที่เป็นผู้สอนการใช้ห้องสมุด ผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อผู้สอนการใช้ห้องสมุด ในแต่ละมหาวิทยาลัย โดยสอบถามจากผู้อำนวยการสำนักหอสมุด หัวหน้าแผนกบริการ และจาก เลขาคณะที่ทำการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วย ตนเองและส่งไปทางไปรษณีย์

ประชากรที่เป็นนักศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมรายชื่อนักศึกษาที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยติดต่อแผนกทะเบียนของมหาวิทยาลัย และจากผู้สอนการใช้ห้องสมุด ผู้วิจัยเป็นผู้ถือสำเนา จดหมายขอความร่วมมือในการวิจัย ซึ่งออกโดยสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีขั้นตอนในการ ติดต่อขอแจกแบบสอบถาม ดังนี้

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับสำนักวางแผนและวิจัยของ มหาวิทยาลัย ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2536 โดยผู้อำนวยการสำนักวางแผนและวิจัย ให้ความ อนุเคราะห์ในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัย ในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2536 ได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกชุด

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับเลขาคณะวิทยาศาสตร์ ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2536 และได้รับแบบสอบถามคืน ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2536 แต่ได้รับไม่ ครบ จึงได้กำหนดวันมารับส่วนที่ไม่ครบอีกในวันที่ 7 ธันวาคม 2536 และได้รับแบบสอบถาม คืนครบทุกชุด

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับฝ่ายสารบรรณของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะประสานงานกับอาจารย์ ในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัยโดย ส่งแบบสอบถามไปวันที่ 4 พฤศจิกายน 2536 กำหนดวันมารับคืนในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2536 แต่ได้รับไม่ครบ ยังขาดอีกเป็นจำนวนมาก และได้ขอมารับคืนส่วนที่ขาดในวันที่ 8 ธันวาคม 2536 แต่ก็ยังขาดอีก และติดตามคืนไม่ได้ในที่สุด แบบสอบถามจึงได้ไม่ครบตามที่กำหนด

มหาวิทยาลัยพายัพ ผู้วิจัยได้ติดต่อโดยทางโทรศัพท์ล่วงหน้ากับหัวหน้าแผนกบริการ สำนักหอสมุดกลาง ให้ช่วยเป็นผู้ประสานงานกับอาจารย์ที่คณะ โดยหัวหน้าแผนกบริการได้ตรวจ สอบวันเวลาของผู้สอน และกำหนดวันที่จะมาแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ด้วย

ตนเอง ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2536 ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากหัวหน้าแผนกบริการ และ อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐาน ช่วยกรุณาแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืนให้ครบทุกชุด ซึ่งได้ทำการ แจกและเก็บแบบสอบถามในวันเดียวกัน

มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับเลขาคณะเภสัชศาสตร์ ในวันที่ 11 ตุลาคม 2536 แต่เนื่องจากเป็นช่วงใกล้สอบและเปิดภาคเรียนในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2536 ผู้วิจัยจึงขอรับแบบสอบถามคืน ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2536 แต่ไม่มีนักศึกษานำแบบสอบถาม มาคืนเลย จึงได้นำแบบสอบถามไปให้ใหม่ในวันที่ 2 ธันวาคม 2536 และได้รับแบบสอบถามคืน ครบทุกชุด

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยกับคณบดี คณะศิลปศาสตร์ ในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2536 ซึ่งคณบดีได้ช่วยประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ (ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะต้องเรียนทุกคน) ให้รับผิดชอบในการแจกและรวบรวม แบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัย ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกชุดในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2536

มหาวิทยาลัยสยาม ผู้วิจัยได้ติดต่อกับอาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจ ซึ่งได้ให้ความ อนุเคราะห์ในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามคือให้ผู้วิจัยครบทุกชุด โดยนำแบบสอบถามไปให้ ด้วยตนเองในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2536 และไปรับคืนด้วยตนเองในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2536

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้ช่วย ติดต่อและแจกแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้วันที่ 10 ตุลาคม 2536 แต่เนื่อง จากเป็นช่วงสอบ จึงได้รับแบบสอบถามคืนในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2536 โดยได้รับคืนครบทุกชุด

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้วิจัยได้ติดต่อหัวหน้าห้องสมุดซึ่งเป็นอาจารย์ ผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุดด้วย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง ในวันที่ 18 ตุลาคม 2536 หัวหน้าห้องสมุด ได้ช่วยติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนคณะต่าง ๆ ซึ่งกรุณาแจกและรวบรวม แบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัย กำหนดวันมารับคืนในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2536 แต่ปรากฏว่าไม่มี นักศึกษานำแบบสอบถามมาคืน จึงขอให้หัวหน้าห้องสมุดช่วยทวงถามแบบสอบถามคืนอีกครั้งหนึ่ง และได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกชุดในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2536

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือกับฝ่ายธุรการของคณะ โดยได้นำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองในวันที่ 26 ตุลาคม 2536 ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการได้ให้ความอนุเคราะห์ในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยกำหนดวันขอรับแบบสอบถามคืนในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2536 แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ยังไม่ดำเนินการให้ จึงได้ขอร้องให้ช่วยดำเนินการให้และกำหนดวันมารับแบบสอบถามคืนอีกครั้งในวันที่ 3 ธันวาคม 2536 และได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกชุด

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ผู้วิจัยได้ติดต่อกับหัวหน้าห้องสมุด และเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุดด้วย โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2536 หัวหน้าห้องสมุดได้ให้ความอนุเคราะห์ในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัย ในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2536 และได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกชุด

สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก) ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้อำนวยการสำนักหอสมุด และเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาการใช้ห้องสมุดด้วย ซึ่งได้กรุณาติดต่อกับอาจารย์คณะต่าง ๆ ในการแจกและเก็บแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง ในวันที่ 14 ตุลาคม 2536 และกำหนดวันมารับคืนในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2536 แต่เนื่องจากยังไม่ดำเนินการให้ จึงได้ติดตามทวงถามเป็นระยะ ๆ และได้รับแบบสอบถามคืนจนครบทุกชุดในวันที่ 13 ธันวาคม 2536

5. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลคำตอบในแบบสอบถาม แปลงเป็นตัวเลข เพื่อเตรียมลงรหัสในแบบฟอร์มการลงรหัส (Coding Form) จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถามและวิธีสอนการใช้ห้องสมุด ใช้การหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนการใช้ห้องสมุด ด้านวัตถุประสงค์ อุปกรณ์การสอน และการประเมินการสอนการใช้ห้องสมุด ใช้การหาค่าร้อยละ สำหรับด้านเนื้อหา ใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าดังนี้

- 2.6 - 3.0 มาก
- 1.6 - 2.5 ปานกลาง
- 1.0 - 1.5 น้อย

บทที่ 4

- 5.1 การนำเสนอผลการวิจัย
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบการพรรณา ประกอบตารางใน
- 5.2 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
สรุปผลการวิจัยจากการพรรณาประกอบตารางพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ
ในการทำวิจัยต่อไป โดยนำเสนอในบทที่ 5